

ה"ת 34532/09/20 - אוסאמה ענבתאוי, עאשה ענבתאוי, אח'לאס ג'באלי, סח'ר ערפאת חמדאן נגד משטרת ימ"ר חוף

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 34532-09-20 ענבתאוי ואח' נ' משטרת ימ"ר חוף
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת מריה פיקוס בוגדאנוב
מבקשים
1. אוסאמה ענבתאוי
2. עאשה ענבתאוי
3. אח'לאס ג'באלי
4. סח'ר ערפאת חמדאן
נגד
משיבה
משטרת ימ"ר חוף

החלטה

לפני בקשה להחזרת תפוסים.

הרקע לבקשה:

בתאריך 26.7.20 בוצע חיפוש בביתו של המבקש 1 על פי צו חיפוש, שהוצא על ידי כב' השופטת ג'ני טנוס, לפיו הותר למשטרה לתפוס "כל חפץ או ראייה המוחזקים בניגוד לחוק במקום: אמל"ח".

במהלך החיפוש לא אותרו אמצעי לחימה בבית המבקש 1, אך בכספת השייכת לו נמצא סכום כסף גדול במזומן בסך 1,912,340 ₪, 133 מטבעות זהב ו- 84 אונקיות זהב. בנוסף, בחדר שינה נמצא סכום כסף במזומן בסך 85,845 ₪.

למחרת היום, בתאריך 27.7.20 פנתה המשיבה לבית המשפט שלום בחיפה וביקשה להתיר לה להחזיק את כסף והזהב שנתפסו במהלך החיפוש וזאת בחשד לביצוע עבירות מס והלבנת הון.

בתאריך 14.9.20 הגישו המבקשים בקשה להחזרת התפוסים והבקשה הועברה לתגובת המשיבה.

בתאריך 21.10.20, לאחר דחייה שניתנה למשיבה להגשת התגובה, הוגשה תגובה מטעמה.

בתאריך 26.10.20 התקיים דיון במעמד שני הצדדים.

בהמשך לדיון, בתאריך 27.10.10 הגישה המשיבה השלמת טיעון בכתב.

בתאריך 1.11.20 הגישו המבקשים תגובתם להשלמת הדיון.

טענות הצדדים:

המבקשים טענו בכתב ובעל פה, כי תפיסת הרכוש על ידי המשטרה בתאריך 27.7.20 בוצעה שלא כדין, לאחר שצו החיפוש הוצא לחיפוש אמל"ח בלבד. עוד נטען, כי גם אם ניתן לפרש את הצו כמאפשר למשטרת ישראל לתפוס חפץ שהחזקתו אסורה, הרי שהכסף במזומן שנתפס והזהב - אינם אסורים להחזקה על פי דין.

עוד נטען, כי הצו שהוצא לא איפשר למשיבה לתפוס רכוש בשווי לצורך חילוט עתידי ובעניין זה הפנו המבקשים לרע"פ 4526/18 **אלוביץ' נ' מדינת ישראל** (5.8.18) (להלן: "**עניין אלוביץ'**").

באשר לבקשה שהוגשה על ידי המשיבה לאשר לה המשך החזקת התפוסים לפי סעיף 24(ב) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] תשכ"ט - 1969 (להלן: "**הפסד"פ**"), נטען כי על המשיבה היה לפנות לשופט שנתן את הצו המקורי כדרישת החוק, ולא כפי שנעשה בפועל, עת שהבקשה הוגשה לבית משפט השלום בחיפה ונידונה בפני סגנית הנשיא כב' השופטת תדמור-זמיר. עוד נטען כי בהתאם לבש"פ 8151/18 **מדינת ישראל נ' אברמוב** (13.1.19) (להלן: "**עניין אברמוב**") לא היה מקום להגשת הבקשה במעמד צד אחד, אלא היה לקיים דיון במעמד שני הצדדים.

לגופו של עניין, נטען, כי רק חלק מהרכוש שנתפס במהלך החיפוש שייך למבקש 1. ביתר פירוט נטען כי מתוך הכספים שנתפסו בכספת, סך 400,000 ₪ ו- 40 אונקיות זהב שייכים למבקשת 3, אותם קיבלה בירושה מאמה וסך 800,000 ₪ שייכים למבקש 4, אשר קיבל את הכסף במסגרת חתונות שערך לבניו, והשניים הפקידו את הכספים ואת הזהב לשמירה אצל המבקש 1.

באשר ליתרת הסכום שנתפס בכספת, בסך 712,340 ₪, נטען כי מדובר בסכום שחסך המבקש 1 מ"טיפים" שקיבל במסגרת עבודתו במסעדה, וכל זאת עד שנת 2018.

באשר לכסף שנתפס בחדר השינה, נטען, כי הכסף שייך למסעדה שבבעלותה של המבקשת 2 ואשר משמש אותה לניהול שוטף של המסעדה.

לאור האמור, עתרו המבקשים להחזרת מלוא התפוסים לידיהם.

לחלופין, נטען, כי אין זה מידתי להמשיך ולהחזיק בכל הכספים והזהב שנתפסו וניתן למזער את הפגיעה על ידי המשך החזקת הכספים עד לגובה שומות המס המשוערות, שביכולתו של פקיד שומה להוציא.

המשיבה טענה, כי התפיסה הייתה כדין, וכי היא פעלה בהתאם להלכות בית המשפט. עוד נטען, כי קיים יסוד סביר לחשד כי מדובר ברכוש שהושג כתוצאה מעבירות מס וכי בנוסף קיים חשד לביצוע עבירות של הלבנת הון. על כן, נטען כי הכסף שנתפס הוא לצורך הבטחת חילוט עתידי, במידה והמבקש 1 יורשע בסוף ההליך.

בהשלמת הטיעון, ולאחר שהתקיים דיון במעמד הצדדים, טענה המשיבה כי היא מודה בכך כי היה עליה לקיים דיון בבקשה לפי סעיף 24(ב) לפסד"פ במעמד שני הצדדים, והדיון במעמד צד אחד נערך מחמת טעות. יחד עם זאת, הדיון שנערך במעמד הצדדים בבקשה להחזרת התפוסים יש בו כדי לרפא את הפגם שנפל, ולמבקשים ניתנה הזדמנות לטעון את טענותיהם בפני בית המשפט. בעניין זה הפנתה המשיבה להחלטה שניתנה על ידי כב' השופט ד' פיש בתיק ע"ח 49898-09-20, שם נקבע כי הגם שעל בית המשפט היה לקיים דיון בבקשה להארכת החזקת התפוסים הפגם נרפא לאחר שבמעמד הערר התקיים דיון במעמד הצדדים.

המבקשים הגיבו להשלמת הטיעון וטענו כי בשונה מהמקרה שנידון בפני כב' השופט פיש, שם לא נערך דיון במעמד שני הצדדים אך ניתנה לצד שכנגד הזדמנות להגיב לבקשה - הצו בעניינו ניתן ללא תגובת המבקשים כלל, ולא ניתן לראות בדיון שהתקיים בבקשת המבקשים כמרפא את הפגם. עוד נטען כי קבלת עמדת המשיבה תעביר מסר סלחני למשיבה ויאותר לה כי היא יכולה להמשיך לפעול בניגוד לדיון, מבלי שתופעל נגדה כל סנקציה.

דיון והכרעה:

אין מחלוקת כי הצו שהוצא על ידי כב' השופטת טנוס, הוצא בחשד לביצוע עבירות אמל"ח ולא התיר למשיבה לתפוס רכוש בשווי.

כך גם אין מחלוקת כי החזקת הכספים והזהב על ידי המבקשים כשלעצמם היא לא בניגוד לחוק.

יחד עם זאת, סעיף 24(ב) לפסד"פ מאפשר לשוטר המבצע חיפוש על פי צו לתפוס חפץ, שלגביו יש לו יסוד סביר להניח כי נעברה בו עבירה או שמתכוונים לעבור בו עבירה.

יתרה מכך, בית המשפט העליון בעניין אלוביץ' הכיר אף באפשרות של תפיסה בשווי בסיטואציה של מציאת רכוש באקראי אשר לגביו קיים חשש להברחה וכאשר ייתכן וניתן יהיה לחלט אותו בעתיד כרכוש בשווי, לפי חוק הלבנת הון.

ראה עניין אלוביץ' שם נקבע:

"אני נכון להניח כי ייתכנו מצבים חריגים בהם יתעורר צורך חיוני ודחוף לתפיסת רכוש בשווי, אף ללא צו. כך, לדוגמה, מקום בו קיים חשש להברחת הנכס או החפץ. לדוגמה, שוטר שעורך חיפוש, עם צו או בלי צו, מוצא באקראי בבית החשוד סכום כסף נכבד, שלא שימש כשכר עבירה אך ייתכן שניתן יהיה לחלט אותו בעתיד כרכוש בשווי לפי חוק איסור הלבנת הון. כאשר קיים חשש שאם הכסף לא יתפס בו במקום, הוא יעלם ולא ניתן יהיה לחלטו בעתיד, רשאי השוטר לתפוס את הכסף, בכפוף לביקורת שיפוטית שתתבצע בדיעבד."

על קביעה זו חזר בית המשפט גם בעניין אברמוב שהוזכר לעיל.

בעניינו, המשטרה ערכה בביתם של המבקשים 1 ו- 2 חיפוש ומצאה כספת ובה סכום כסף גדול במזומן ואונקיות זהב. במעמד החיפוש, התעורר יסוד סביר להניח כי מקורו של הרכוש בביצוע עבירת מס (ראה דו"ח פעולה של רס"מ משה

חן ממנו עולה כי המבקש 1 במעמד החיפוש אמר כי הכסף שייך למשפחה וכי לפחות חלקו לא דווח לרשויות מס הכנסה).

מכאן שהמשטרה הייתה רשאית לתפוס את הכסף ואת אונקיות הזהב בכפוף לביקורת שיפוטית, בדיעבד.

המשיבה אכן פעלה לאישור התפיסה בדיעבד, והגישה בקשה במעמד צד אחד לפי סעיף 24(ב) לפסד"פ לבית המשפט השלום בחיפה.

צודקים המבקשים כי סעיף 24(ב) לפסד"פ מורה כי הבקשה תוגש בפני אותו שופט שנתן את הצו המקורי. לא יכולה להיות מחלוקת כי הצו המקורי ניתן על ידי כב' השופטת טנוס מבית משפט שלום בעכו והבקשה לאישור בדיעבד ניתנה על ידי סגנית הנשיא כב' השופטת תדמור-זמיר מבית המשפט השלום בחיפה.

המשיבה הסבירה כי התיק הועבר ליחידה החוקרת אשר יושבת בחיפה ומסיבה זו הבקשה לאישור בדיעבד הוגשה לבית משפט השלום בחיפה.

לטעמי, הפגם בהקשר זה, אם נפל, הוא אינו פגם שיוּרד לשורש העניין, ואינו מביא לבטלות הצו. הבקשה הובאה בפני שופט מאותו מחוז שמוסמך לתת צו חיפוש מלכתחילה, והצו ניתן לאחר שהונחה בפני השופט התשתית הראייתית הדרושה והוצג בפניו הצו הקודם. על כן לא מצאתי כי יש בעובדה כי הבקשה לאישור בדיעבד לא הובאה בפני השופט שנתן את הצו המקורי, כדי להוות פגם מהותי המביא לבטלותו.

צודקים באי כוח המבקשים, כי על המשיבה היה לקיים דיון בבקשה במעמד שני הצדדים לפי סעיף 24(ב) לפסד"פ, ולא הייתה כל הצדקה להגשת בקשה במעמד צד אחד. שאלה זו נידונה והוכרעה על ידי בית המשפט העליון בעניינו של אברמוב.

מתגובת המשיבה עולה, כי היא לא הייתה מודעת להלכה שנקבעה בעניינו של אברמוב וכי היא מגישה, כדבר שבשגרה, בקשות לאישור תפיסה בדיעבד - במעמד צד אחד.

טענת המשיבה בדבר "מודה ועוזב ירוחם" לא יכולה להתקבל, מאחר ולא מדובר בהלכה חדשה שרק נקבעה, אלא בהלכה מלפני כשנתיים, על כן מדובר בפרק זמן שיש בו כדי לאפשר למשיבה להתארגן כדבעי, ולהפנים את הדרך החדשה להגשת הבקשות, גם אם בעבר פעלה באופן שונה.

כך גם יש קושי לקבל את טענת המשיבה, כי קיום דיון במעמד שני צדדים בבקשה להחזרת התפוסים, שהוגשה על ידי המבקשים, מרפא את הפגם של אי קיום דיון בבקשה לאישור תפיסה בדיעבד במעמד שני הצדדים.

בשונה מהמקרה שנידון בבית המשפט המחוזי בפני כב' השופט ד' פיש, אליו הפנתה המשיבה, שם ניתנה החלטה בבקשה להארכת תוקף החזקת התפוסים ללא קיום דיון במעמד שני צדדים, במקרה שבפני למשיבה לא ניתנה כלל זכות טיעון בבקשה, ולא ניתן לראות בדיון בבקשה להחזרת התפוסים שהתקיים כשלושה חודשים לאחר מכן, כדיון שבא

להחליף דיון לפי סעיף 24 (ב) לפסד"פ.

יחד עם זאת, עצם קיום הפגם בהליך התפיסה אין משמעותו כי בכל מקרה ומקרה התוצאה תהא החזרת מלוא התפוסים לידי המבקשים, אלא כי יש לדון בתפיסה בדיעבד, תוך מתן משקל לפגם שנפל.

ראה לעניין זה עניינו של אלוביץ':

"עם זאת, הביקורת השיפוטית בסעיף 34 לפסד"פ, יכול ותרפא פגמים שנפלו במסגרת התפיסה לפי סעיף 32. יכול ואדם יעצר באופן בלתי חוקי, אך בית המשפט שדן בעניינו, יבחן את המעצר בדיעבד, כאשר נקודת האיזון שונה לאור המעצר הבלתי חוקי (ראו, לדוגמה, בש"פ 7847/10 מדינת ישראל נ' אדיב, [פורסם בנבו] פסקאות 17, 20 והאסמכתאות שם (28.10.2010)). בדומה, יכול ונכס או חפץ ייתפסו באופן לא חוקי, אך בית המשפט שדן בעניין יבחן את התפיסה בדיעבד, תוך מתן משקל לתפיסה הבלתי חוקית (השוו בש"פ 9022/16 גריקה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.12.2016), שם אישר בית המשפט את התפיסה על אף הפגמים בצו החיפוש)".

בפסיקה נקבע כי רמה ראייתית של "יסוד סביר להניח" דומה לרף הראייתי הנדרש לצורך מעצרו של אדם בטרם הגשת כתב אישום, דהיינו "חשד סביר" לביצוע העבירה (ראה בש"פ 8353/09 מגאליניק נ' מדינת ישראל (26.11.09)).

לאחר שעיינתי בחקירות המבקשים, בגרסה שמסר המבקש במעמד התפיסה ובמסמכים נוספים שוכנעתי, כי קיים יסוד סביר להניח כי הכסף הושג כתוצאה מעבירות מס, ואף קיים חשש לביצוע עבירות של הלבנת הון כעבירה עצמאית לפי סעיף 3(ב) לחוק.

מאחר והתיק נמצא בחקירה, מטבע הדברים לא ניתן לפרט את הגרסאות שנמסרו על ידי המבקשים ואת העדויות הנוספות שנאספו. יחד עם זאת, מצאתי לציין כי במעמד תפיסת הרכוש, המבקש 1 מסר כי הכסף שבכספת שייך לו ולמשפחתו וכי לפחות בחלקו הוא כתוצאה מ"עבודה בשחור" (ראה דו"ח של משה חן סומן על ידי במ/4). יצוין עוד, כי במעמד התפיסה המבקש אמנם טען כי חלק מהכסף שייך למבקשת 3, וזאת מבלי לפרט על איזה חלק מדובר, אך לא הזכיר כי 800,000 ₪ שייכים למבקש 4 (ראה דו"ח של רפ"ק יעקב שרביט - סומן על ידי במ/5).

יש לציין כי גרסתו של המבקש 4 לגבי מקור הכסף, שלטענתו נשמר בכספת של המבקש 1 אינה נקייה מספקות והיא אף עומדת בסתירה לעדות שסומנה על ידי במ/3. זאת ועוד מתיק החקירה עולה כי, לכאורה, אף נעשה תיאום גרסאות בקשר לטענת המבקש 4 (ראה מסמך שסומן על ידי במ/2).

באשר לגרסתה של המבקש 3, אף היא אינה נקייה מספקות, בשים לב לטענה כי הכסף והזהב שהיא שמרה בכספת של המבקש 1 מקורו בירושה, שלגביה אין כל מסמך בכתב, ואף לגרסת המבקש 3 היוורשים האחרים של אמה כלל אינם מודעים לירושה זו (ראה חקירה של המבקש 3).

באשר לכספים שנתפסו מחוץ לכספת, טענו המבקשים כי מדובר בכסף המשמש את העסק אך יחד עם זאת, המבקשת 2 שעל שמה רשום העסק, לא ידעה לתת תשובות מספקות בנוגע לאותם כספים (ראה חקירתה מיום 27.7.20) הגם שמסרה מסמכים בנקאיים, שקיבלה מאחרים אך לא ידעה להסבירם.

משכך, שוכנעתי, כי קיים יסוד סביר להניח כי הכסף והזהב שנתפסו מקורם בעבירות מס, וכי אף קיים יסוד סביר להניח כי בוצעו עבירות לפי חוק הלבנת הון לגבי אותם כספים ואף עבירות הלבנת הון עצמאית לפי סעיף 3(ב) לחוק - דהיינו פעולות שמנעו הצהרה לגבי זהב וכספים המוכנסים לארץ מהשטחים (ראה חקירות של המבקש 1 ומבקשת 3). מכאן, אני קובעת כי קיים פוטנציאל לחילוט הרכוש שנתפס במידה והמבקש 1 יורשע בסוף ההליך.

שחרור התפוסים בשלב זה של החקירה, אשר נמצאת בעיצומה, תעמיד את אפשרות החילוט בסוף ההליך בספק רב, בשים לב לעובדה כי מדובר בכסף מזומן וזהב. על כן, קיים אינטרס ציבורי מובהק להבטיח את אפשרות החילוט העתידי.

החקירה בתיק מתנהלת מזה מספר חודשים, כאשר עד כה בוצעו פעולות חקירה רבות, אך החקירה טרם הסתיימה. התקופה שנותרה (כחודשיים וחצי) מאז התפיסה היא בגדר זמן סביר לקידום חקירת התיק וקבלת החלטות בו.

באיזון בין האינטרסים, מחד - האינטרס להבטיח חילוט עתידי, ומאידך - חזקת החפות העומדת למבקש 1 ופגיעה בזכות הקניין שלו, תוך מתן משקל לפגם שנפל באישור התפיסה בדיעבד, סבורני כי בשלב זה, האיזון הראוי הוא המשך החזקת מרבית התפוסים שנתפסו, למעט הכסף שנתפס בחדר השינה.

מצאתי להורות על שחרור הכספים שנתפסו בחדר השינה גם על מנת לתת ביטוי לפגם שנפל בהתנהלות המשיבה בהליכי אישור התפיסה בדיעבד, וגם על מנת לאפשר את המשך ניהול העסק של המבקשת 2, וזאת בשים לב לתקופה בה אנו נמצאים בצל משבר נגיף הקורונה ואותות השעה.

באשר לטענה כי יש להגביל את החזקת הכסף לגובה השומה המשוערת, לא מצאתי לקבלה, היות ובשלב זה החשד הוא לגבי מלוא הסכום שנתפס. יחד עם זאת, מצופה מהמשיבה כי במהלך התקופה שנותרה להחזקת התפוסים, היא תדאג להוציא שומות למבקשים 1 ו- 2, מהם ניתן יהיה לאמוד את גובה השומות באופן מדויק יותר.

זכות ערעור כחוק.

נציג המשיבה יתאם עם מזכירות בית המשפט החזרת הדו"ח הסודי וחומר החקירה שנמסר לעיוני.

ניתנה היום, כ"ח חשוון תשפ"א, 15 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.

